Algis Budrys

RĂZBOIUL S-A ÎNCHEIAT!

Un vânt uşor adie peste platoul prăfos de lansare. Frank Simpson, în aşteptare, echipat în costumul de zbor, îşi acoperi ochii strălucitori cu membranele nictitante. Continuă să privească, imperturbabil, monstrul lucitor.

Deasupra, Soarele rece al planetei Castle răzbătea greu prin norii de cristale de gheaţă. Un şir de oameni se întinde de la grămada de echipamente din capătul platoului până la compartimentele de alimentare, situate la baza corpului navei.

Pe rând, fiecare butelie cu combustibil este ridicată de pe platou şi transmisă din mână în mână, până îşi ocupă locul în navă. Un rând de oameni de rezervă aşteaptă liniştiţi la distantă de un pas. Dacă cineva oboseşte, rezerva păşeşte uşor, în locul rămas liber. Bolnavii şi muribunzii sunt întinşi în apropiere, pe un loc special amenajat pe platou, şi aşteaptă în tăcere. Unii dintre ei ţinuseră în mâini butelia cu combustibil, în drumul ei de 500 de kilometri în linie dreaptă, peste câmpii, şi de aproape 800 de km pe calea ferată. Simpson nu se gândea la moartea lor apropiată; îi ignora pur şi simplu. Singurul lucru ce-l interesa era nava, nava în care se va urca în curând.

Îşi curăţi, cu unghia lungă a arătătorului, şiroaiele de praf amestecat cu sudoare care i se strecurase în cutele feţei. Nu simţea nimic privind nava. Nu era impresionat nici de dimensiunile ei, nu-i plăcea în mod deosebit nici forma graţioasă şi nu trăia nici o emoţie deosebită gândindu-se la viitorul zbor. Nu simţea nimic în afară de vechiul, de foarte vechiul impuls care-l grăbea să se îmbarce, să închidă tot ce trebuia închis, să răsucească butoanele, să pornească motoarele şi să plece.

SĂ PLECE! Probabil de la naştere, de la primul semn de inteligentă pe care l-a dat fiinţa sa, această idee l-a urmărit mereu. Fiecare din oamenii de pe acest platou simţea acelaşi luau, dar dintre toţi numai Simpson urma să plece. Dar el nu se simţea deloc mândru de asta.

Întoarse spatele unui val de praf urât mirositor şi se trezi privind în direcţia oraşului Castle, care se zărea departe, la orizont, de cealaltă parte a marilor câmpii ce se terminau la poalele platoului.

Oraşul Castle era locul unde se născuse. Îşi spuse, cu o logică amară, că-i era indiferent locul natal. Îşi amintea de casa părintească fără nostalgie, dar stând aici în frigul subţire şi înconjurat de praf, o aprecia la justa valoare. Era un loc plăcut, plin de mirosul dulce al pământului reavăn ce-l înconjura. Avea o rampă ce urca până la suprafaţă, şi la capătul ei de sus se găseau câţiva metri de pământ bine bătătorit de greutatea generaţiilor de membri ai familiei sale care stătuseră întinşi cu voluptate la soarele ce încălzea atât de capricios.

Se zgribuli şi se scutură pentru a-şi alunga frigul şi un gând răzleţ care-l ducea înapoi, de cealaltă parte a câmpiei, acolo unde Oraşul se ridica, pe pantele unui deal, aproape de o mică vâltoare. Reuşi să-şi alunge demonul ce-l îndemna într-acolo.

Gândul la Oraş i-l reaminti pe tatăl său. Tatăl său, care spunea mereu: „Asta e generaţia, Frank! Asta e generaţia care o să vadă nava gata şi pe unul dintre noi plecând. Ai putea fi tu, Frank!”

Şi chiar aşa a fost, urmare a unei îndelungi dezbateri, a muncii sale asidue, a calităţilor înnăscute şi poate şi a unui dram de noroc. Lui i-a revenit misiunea de a pilota Nava spre stele.

Revenându-şi din starea de melancolică aducere-aminte, îşi întoarse faţa de la Oraş şi privi Nava.

Au fost necesare generaţii pentru construirea ei şi alte generaţii pentru ca să caute şi să găsească locul exact al fiecărui lucru. A

urmat apoi căutarea, pe întreaga planetă, a unei surse de combustibil. Au trebuit trimise realmente sute de echipe, de expediţii, şi unele dintre ele nici nu s-au mai întors au dispărut pur şi simplu în zonele neexplorate din jurul Câmpiei.

Au găsit în final Sursa şi au construit reactorul. Au murit sute în timp ce se lucra la combustibil, şi nimeni n-a aflat de ce.

Nava a fost ridicată pe loc, ani la rând, ani ce se târau încet unul în urma celuilat, stătea acolo, punct terminus al tuturor căilor ferate, punct spre care duceau toate drumurile ce plecau de la micile ateliere în care se lucra metalul, ateliere în care ucenicii, asudând, se luptau cu metalul încins care împroşca pământul, şi lucrau până ce mâinile li se transformau în fâşii de carne zdrenţuită pentru ca să umple formele în care se turnau piesele.

Urmară apoi obositoare operaţii de ridicare a pieselor, bucată cu bucată, până sus, pe platou, la locul unde fusese dat să se construiască nava, acolo sus, unde aerul era rarefiat şi solul se găsea la mii de metri dedesubt. Urmau apoi cărăuşii răbdători, târându-se sub povara grelelor încărcături care lăsau urme adânci pe umerii lor bărbăteşti.

Acum totul se terminase. Putea să plece.

Scârţâitul pietrişului îl făcu să-şi întoarcă privirea spre stânga, şi-l văzu pe Wilmer Edgeworth îndreptându-se spre el cu o cutie de metal ruginită şi sigilată.

— Iat-o, spuse Edgeworth, înmânându-i cutia.

Edgeworth era un bărbat dintr-o bucată, foarte direct.

Simpson nu prea îl agrea.

Luă cutia.

Edgeworth privi spre Navă.

— Văd că-i aproape gata.

Simpson dădu afirmativ din cap.

— Alimentarea e pe terminate. Mai au de etanşeizat ultimele plăci şi pot pleca.

— Da. Poţi pleca. Dar… de ce?

— Cum?!

— De ce pleci? Repetă Edgeworth. Unde te duci? Ştii să pilotezi o navă cosmică? A mai zburat vreunul dintre noi vreodată?

Simpson îl privi înfiorat, ca pe un nebun.

— De ce? Explodă el. Plec pentru că vreau să plec, pentru că Nava e aici, pentru că sunt aici, pentru căam muncit cu toţii, de generaţii, la ea, ca să pot pleca!

Scutura violent cutia de metal sub nasul lui Edgeworth. Acesta se dădu câţiva paşi înapoi.

— Eu nu încerc să te opresc, spuse.

Simpson se calmă.

— Bine, bine, spuse, încercând să-şi regleze respiraţia. Privi curios la Edgeworth. Dar ce te-a făcut să-mi pui această întrebare?

Edgeworth ridică din umeri.

— Nu ştiu.

Spusese tot ce avea de spus şi acum părea mai puţin sigur pe el.

— Sau, oarecum… Dădu înapoi. Nu ştiu ce nu ştiu. Dar ceva, ceva nu e în regulă. De ce facem aşa? Nici măcar nu ştim ce am construit. Ascultă, ai auzit că au descoperit orăşele mici, ca şi oraşul Castle, dar mult mai mici? Şi că acolo sunt oameni mici, cam de 3 ţoli înălţime, care umblu folosindu-şi mâinile şi

picioarele? Şi sunt goi… Nu pot vorbi şi nu au mâini propriu-zise…

— Şi ce legătură au astea cu noi?

— Nu ştiu. Dar ai privit vreodată osuarul?

— Cine are nevoie de asta?

— Nimeni, dar eu l-am privit. Şi, să vezi, strămoşii noştri erau mai mici. Oraşele lor erau mai mici. Cu fiecare generaţie în urmă erau tot mai mici.

— Şi crezi că asta-mi spune ceva?

— Nu… Spuse Edgeworth.

Respira şuierător.

— Nu-mi spune nimic nici mie. Dar trebuie să spun cuiva.

— De ce? Ţipă Simpson.

— Ha?

— La ce foloseşte discuţia asta? Întrebă Simpson. Pe cine interesează oasele vechi? Cine se uită prin osuare? Nava e singurul lucru important. Am muncit ca sclavii ca s-o facem… Am murit şi am rătăcit până cine ştie unde, am gâdit pentru ea, am topit şi am lucrat metale pentru ea, când puteam să facem un milion de alte lucruri pentru noi… Ne-am luptat cu timpul pentru ea, cu propriile noastre trupuri slabe, cu distanţele, am târât greutăţi până aici şi am construit-o. Şi acum, plec!

Îl vedea pe Edgeworth printr-o ceaţă trandafirie. Clipi nerăbdător şi apoi, încet-încet, îşi domoli respiraţia şi clocotul sângelui. Se linişti.

— Iartă-mă. Edgeworth.

Îşi aruncă privirea spre navă, de unde se auzeau zgomote ca de ciocan. Dispozitivele de umplere fuseseră coborâte, şi un şir lung de oameni, cei ce căraseră combustibilul din mână în mâna, se trântiseră acum pe jos. Se odihneau şi priveau racheta care era acum gata de zbor.

— Plec, spuse Simpson.

Luă cutia de metal sub braţ şi se îndreptă spre scara mobilă a navei, strecurându-se printre oamenii ce se odihneau pe jos. Nimeni nu-l privi. Cine pleca, nu avea nici o importanţă. Singurul lucru ce-i interesa era Nava.

Interiorul navei era ca o carapace de otel străbătută de traverse ce convergeau spre o serie de roţi grele, tot de otel. În mijlocul încăperii circulare se găsea o maşinăria grea, complexă, plină de rotiţe pentru comenzi manuale şi de tuburi ce clipeau neobosit, toate înclavate într-un fel de fond comun din pământ ars şi înfăşurate într-un blindaj de folii de cauciuc cu siliciu. Nenumărate fire duceau la mici despărţituri aflate în pereţii de oţel şi puneau maşinăria în legătură cu un generator. Altele duceau spre centrul şi spre scheletul navei. Nimeni nu ştia la ce folosesc. Instalaţia fusese făcută de o echipă specială, diferită de cea care construise scheletul navei. Nimeni nu ştia la ce foloseşte.

Simpson privi spre şănţuleţele fine ce se observau pe blindajul navei şi pricepu importanţa termenului „sudură”.

Sub compartimentul principal se găseau motoarele, cu pereţi despărţitori masivi, din plumb.

— Pentru ce-s astea?

— Întrebase el în timpul montajului.

— Habar n-am, amice, spusese şeful de echipă ridicând neajutorat din umeri. Nava… Fără astea… N-ar merge bine…

— Vrei să spui că n-ar zbura fără o tonă în plus de încărcătură inutilă?

— Nu, nu. Nu cred, adică… Cred că ar zbura, dar ai muri tu, înainte de a ajunge acolo… Aşa cum au murit cei care au lucrat la fabricarea combustibilului. Apoi şeful de echipă clătină din cap, scuzându-se.

— Aşa cred!

În partea din faţă a navei, exact deasupra capului lui Simpson, aşa cum stătea agăţat de scara interioară, chiar sub compartimentul cu aer, se afla cabina de pilotare. Acolo se găseau un fotoliu şi butoane de control, acoperind pereţii şi înconjurându-l pe pilot din toate părţile. Capătul acesta al navei era solid – şi Simpson se întrebă cum o să poată el vedea în exterior. Se linişti, zicându-şi că trebuie să existe o modalitate… Se mai uită o clipă în jur, apoi urcă treptele scării mobile şi intră în cabină cu cutia sub braţ.

Se simţi totuşi cutremurat de un fior când realiză că micuţa cutie îşi avea locul ei exact, prevăzut cu dispozitive care s-o fixeze strâns.

Se aşeză pe fotoliu şi-şi prinse curelele în jurul pieptului. Încercă să se aplece, dar butoanele îi erau la îndemână, aproape de degete.

— Deci – îşi spuse – sunt aici şi sunt gata.

Degetele începură să-i danseze pe butoane. În pântecele navei ceva începu să murmure şi lumini se aprinseră şi se stinseră. Deasupra capului îi apărură ecrane care prinseseră viaţă arătându-i platoul de jur împrejurul navei, înaintea şi înapoia ei. Aruncă o ultimă privire spre platou şi spre oamenii de acolo, spre cerul de deasupra sa şi spre câmpiile din spatele lui. Aici, sus, în vârful Navei, se găsea mult deasupra câmpiei; se gândi că e cam la aceeaşi înălţime cu Dealul Oraşului.

Nu avu timp pentru meditaţii. Mâinile parcă-i zburau pe butoane. Apărură luminile care anunţau că nava e gata de zbor şi undeva, în măruntaiele navei, motoarele auxiliare atinseră capacitatea maximă. Acţionă manetele ce comandau desprinderea, şi motoarele masive începură să bubuie. Apăsă nişte clape şi butelii de combustibil coborâră din rafturile lor şi alimentară nava. Simpson deschise gura şi încercă să respire adânc. Simţi nava balansându-se, şi îl cuprinse un fior de spaimă. În clipa următoare se linişti ca prin farmec. Totul mergea bine. Nava pierdea din greutate. Era bine, nava funcţiona perfect şi era gata de plecare.

În sfârşit, în sfârşit. Pleca!

Ecranele ce-i arătau peisajul din spatele navei erau acoperite de o ceaţă formată din particule fine de nisip arzând. Nava se îndrepta spre cer, transformându-i în cenuşă pe cei rămaşi pe platou.

Nu-şi închipuise niciodată, dar niciodată, că aşa arată spaţiul cosmic. Nu erau nori, nici cortine de praf, nici urme difuze de lumină. Nu erau decât stele. Nimic altceva decât stele, neascunse de nimic, strălucind în beznă şi grupându-se în spirale sau dâre luminoase, gigantice lentile şi embrioni de galaxii, soare după soare… Se uita, împietrit, la ele, în timp ce nava le depăşea, nepăsătoare.

Când veni timpul să controleze zborul, pe care-l lăsase până atunci automat, făcu totul aşa cum trebuia, precis şi perfect. Motorul cuibărit undeva sub el supse cu putere din generator, începu să vibreze, şi în clipa în care înţelese de ce nava avea nevoie de atâtea blindaje interioare, era deja în hiperspaţiu. Se simţi o vreme ca un naufragiat aflat pe o plută în mijlocul unui râu întunecat. Apoi începură să ţipe sirenele de alarmă şi alte stele apărură în jurul lui.

Deconectă totul în afară de lumini şi de circuitele de semnalizare şi rămase nemişcat, protejând cu o mână cutia de metal şi întrebându-se ce conţinea şi unde va ajunge… Şi aşteptă…

Simpson împinse mânerul de la trapa navei pământene şi se opri privind la cei doi străini ce-l aşteptau.

Aveau pielea moale şi albă şi ceva moale şi fibros crescut pe cranii. „Ceva moale” era un termen de descriere generală destul de bun. Pielea le era la fel de flexibilă ca şi hainele, feţele le erau rotunde, iar trăsăturile destul de neclare. Moale. Gelatinos. Îi privi cu dezgust.

Unul dintre ei mormăi ceva către celălalt, probabil ceva ce nu trebuia să audă Simpson.

— Pământean? De pe asta?… Nu cred!

— Cum de-a ştiut să ajungă aici? Răspunse celălalt.

— Fii serios, Hudson. Are un accent îngrozitor, cu multe arhaisme, dar e totuşi pământean…

Simpson simţea intonaţiile lor răutăcioase. Ar fi trebuit să se supere, dar nu încerca acest sentiment. Simţea în schimb ceva ciudat, ceva ce-l ardea, ceva ce nu era al lui ci venea din generaţiile anterioare, ceva închis cu grijă până acum dar care se eliberă dintr-o dată:

— Războiul s-a terminat! Urlă. S-a terminat! Am învins!

Primul pământean îl privi uimit, cu ochii holbaţi.

— Zău? Ce război? Habar n-am de nici un război…

Simpson fu derutat. Se simţea uşurat dar şi mirat de ce spusese. Nu ştia ce să răspundă. Aşteptă, cu speranţa că-i va veni de undeva, din interior, un răspuns, dar nu-i venea nimic. Încurcat, întinse pământeanuluicutiade metal.

— Hai să vedem ce-i asta! Spuse repede cel de-al doilea pământean, luând cutia din mâna lui Simpson. Se uită împietrit la capac.

— Doamne Dumnezeule!

— Ce s-a întâmplat, domnule Amiral? Întrebă Hudson.

Capacul pe care toţi locuitorii Oraşului îl ştiau sigilat, fu deschis.

— T. S. N. Curier spa-ţi-al… Silabisi Hudson. Ce dracu?… Ah, da! … Desfiinţat în secolul XXIV, nu-i aşa?

— La sfârşitul secolului XXIII – murmură Amiralul. După ce s-a înfiinţat reţeaua de transmisie prin hiperspaţiu…

— Patru sute de ani, domnule? Dar ce face el cu aşa ceva…?!

Amiralul ţinea stângaci cutia. O deschise. Dădu la o Parte un teanc de hârtii îngălbenite şi luă de sub ele o carte legată în piele. Niciunul dintre pământeni nu se ocupa de Simpson. El se mişca greoi şi observă că ceva din perete se deplasa odată cu el, urmărindu-l.

Amiralul curăţă cu grijă coperta cărţii. Apărură literă aurii: „Jurnal de bord T. S. N. Constelaţia Iepurelui”.

— Asta da!

Citi rând cu rând primele pagini, îi arătă tăcut datele lui Hudson, apoi continuă lectura.

— Lucruri de rutină. Să încercăm să găsim ceva interesant, dacă aşa ceva există… Se întrerupse din citit pentru câteva clipe, îl fixă un timp pe Simpson, clătină violent din cap apoi continuă să răsfoiască jurnalul. La un moment dat zise-:

— Asta-i, Hudson! Ascultă: „Viteza maximă, curs spre Sistemul solar. Totul normal, la 0600 GST. Guvernul Provizoriu Eglin declară suspendarea armistiţiului. Semnatarii au fost…” asta nu ne interesează – sunt toţi praf şi pulbere, de mult… Să vedem ce s-a întâmplat cu el.

Întoarse pagina.

— Aşa… Aici începe a doua zi… Se întrerupe aici, vezi, apoi reîncepe dincoace. „Viteza maximă, traiectoria spre Sistemul

solar. Sunt în hiperspaţiu. Totul normal. Timp aproximativ al întoarcerii la baza Griffon: 2 zile şi opt ore”…

— Vezi şerpuirea asta, Hudson? Cred că i-a tremurat mâna.

„Reiau jurnalul. Întâlnire întâmplătoare cu nava de pază a lui Eglin, aparent ignorând armistiţiul, ceea ce a dus la severe afectări ale compartimentelor D4, D5, D6, D7. Nava nu mai poate fi controlată. Motoarele şi generatorul hiperspaţial funcţionează discontinuu, nava şi-a pierdut direcţia şi în momentul de faţă controlul navigaţiei e imposibil. Am arsuri superficiale şi câteva fracturi simple, la piciorul drept şi la mâna stângă.”

— Uite, aici începe ziua următoare!… „. Nava este tot imposibil de controlat, iar motoarele şi generatorul funcţionează neregulat. Aproape toate instrumentele navei au fost sfărâmate sau scurt-circuitate de şocul exploziei. Navigaţie imposibilă. Nava intră şi iese din hiperspaţiu la intervale nedefinite.

Am încercat oprirea generatorului, fără nici un rezultat. Presupun că există avarii complexe şi progresive la circuitele de coordonare şi întoarcere…”

— De ce n-a cerut ajutor?

Amiralul îl privi mirat.

— Fiindcă nu a putut. Motivul principal pentru care se găsea acolo era acela că nu putea transmite cu viteze mai mari decât a luminii. Nu puteau comunica decât prin curieri. Era dezorientat, rănit şi prins în capcană. Asta e ultima zi a jurnalului. Restul e un jurnal scurt: „Aterizare forţată la aproximativ 1200 GST pe o planetă necunoscută, mică, nelocuită. Nu recunosc nici constelaţiile. Nu le găsesc nici pe harta de navigaţie. Rămân aici pentru totdeauna”.

„S-a dus dracului nava, la ciocnirea de sol. Acum am ambele picioare rupte şi câteva răni adânci. Am reuşit să salvez medicamentele, aşa că nu-mi fac probleme. Situaţia nu-i chiar

disperată. Dar am hemoragie internă şi nu ştiu cum o să mă descurc”.

„Am făcut câteva explorări azi după-masă. De unde mă găsesc, locul ăsta pare o câmpie acoperită de iarbă, dar am văzut şi câţiva munţi înainte de impact. E rece, dar nu îngrijorător de frig. Probabil că acum e vară. Mă îngrijorează iarna, dacă o apuc”.

„Mă întreb cât timp va trebui să treacă până când Pământul va afla că războiul s-a sfârşit”…

Simpson tresări. Din nou cuvintele acelea… Se simţea din ce în ce mai nedumerit şi mai gol. Ar fi trebuit să-l intereseze nava şi oamenii aceştia. Întoarse încet capul, dar nici pereţii masivi pe care străluceau luminiţe, nici pământenii cu uniformele lor vişinii nu părură să-l impresioneze prea mult. Era aici. Reuşise. Dar părea că nu-i pasă de ce avea să se mai întâmple de acum înainte.

— Nu mai e mult din jurnal, spuse Amiralul.

„Mă simt cam ţeapăn astăzi. Nu mai am dubii. Pierd mai mult sânge decât pot suporta. Am mâncat Protrombina ca pe bomboane dar n-a ajutat la nimic. Am terminat medicamentele”.

„Mâncarea a început să devină o problemă. N-am găsit decât un animal mic, ce pare o încrucişare dintre un câine de prerie şi un leopard. Îmi trebuie vreo treizeci pentru o masă”.

„Nu are rost să mă amăgesc. Dacă EGO-ul nu reuşeşte să mă ţină în viaţă, cu siguranţă că nici vitamina K nu o va face. Mâncarea continuă să rămână o problemă.” „Mi-a venit o idee interesantă. Din câte ştiu eu, se presupune că un EGO trăieşte în interiorul tău şi-şi dă seama de ceea ce se petrece acolo. Nu m-am gândit la asta niciodată. Totdeauna am reuşit să-mi transmit mesajele… Dar iată… Lucrul ăsta, pe jumătate viu şi independent, care trăieşte în mine… Aşa e el făcut, şi ştie că toate informaţiile pe care le deţin trebuie să ajungă la cei ce aşteaptă. Am auzit de un EGO care şi-a părăsit gazda şi a ajuns

la un embrion şi l-a silit pe acesta să ducă mesajul. Sunt al dracului de deştepţi, în felul lor! Nimeni nu-i poate opri. Nimic nu-i poate distruge!" „Sunt aici, nu ştiu unde, singur, undeva unde nimeni nu mă poate găsi. Dacă aş avea o navă, m-aş urca în ea şi aş porni. Aş ajunge cândva pe Teritoriul Federal... Dar n-am nici o navă. Mult nu mai am nici din mine. Mă întreb ce face EGO-ul"...

Amiralul privi spre Hudson.

— Asta este sfârşitul. E semnat: Norman Castle, sublocotenet TSN. Fascinant! A fost, într-adevăr, o problema pentru EGO-ul său. Presupun că, cu un model atât de imperfect cum era atunci, au murit pur şi simplu împreună.

— EGO-ul nu moare niciodată, Hudson – spuse încet Amiralul.

Închise vechiul jurnal şi un gând îi însenină faţa:

— Dacă ai un EGO, poţi avea mii. Şi niciodată nu se vor da bătuţi, spuse cu o voce abia şoptită. Nu sunt atât de inteligenţi ca să renunţe, şi totuşi sunt deştepţi...

Îl privi pe Simson.

— Presupun că nici exemplarul acesta nu a progresat într-atât încât să capete conştiinţa timpului. Nu are o conştiinţă reală a timpului, sau cel puţin nu una care să poată discerne că misiunea sa e inutilă.

Arătă cu capul spre Simpson.

— Războiul s-a sfârşit! Îi spuse. S-a sfârşit de mult... Oricum, noi îţi mulţumim. Ţi-ai făcut datoria...

Simpson nu-l auzi. Se simţea gol. Demonul îl părăsise şi îşi simţea mintea închizându-se, pierzând interesul pentru lucrurile din jur, lucruri importante doar pentru oameni.

El era jos, pe punte, în patru labe, şi-şi sfâşia hainele cu nişte gheare îngrozitoare, scâncind.

SFÂRŞIT